

ДО:

ДОЦ. Д-Р ИНЖ. ИВАН ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КЕВР

КОПИЕ ДО:

Г-Н АНГЕЛИН ЦАЧЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА ЕСО ЕАД

ОТНОСНО: ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРЕНОСНАТА ЕЛЕКТРИЧЕСКА МРЕЖА НА БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 2022- 2031г.

УВАЖАЕМИ ДОЦ. ИВАНОВ,

Българската ветроенергийна асоциация (БГВЕА), основана през 2010 г., е представителна организация за сектор вятърна енергия в страната. БГВЕА обединява мнозинството от фирмите, активни в сектора, в това число и инвеститори в проекти за производство на електроенергия от вятър. Членовете на БГВЕА формират съществен дял от общата инсталирана мощност на вятърна енергия в България. БГВЕА е разпозната от всички ключови институции и пазарни участници като дискуссионен партньор с нужната експертиза и представителност.

Като представителна асоциация на ветроенергийната индустрия в страната, бихме искали да отправим някои коментари и предложения по отношение на публикувания План за развитие на преносната електрическа мрежа на България за периода 2022-2031 г. на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО ЕАД) - Плана.

На 26 октомври 2022 г., в Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) се проведе обществено обсъждане на Плана между заинтересованите страни, в рамките на което БГВЕА взе участие и представи позицията си. Същата е изпратена и до ЕСО ЕАД още през месец април 2022 г. в рамките на проведените от преносния оператор консултации по реда на чл. 81г от Закона за енергетиката (ЗЕ), като видно от представения за обсъждане доклад на КЕВР относно одобряване на Плана, тази позиция не е отразена от ЕСО ЕАД. Както тогава, така и към настоящия момент, прави впечатление, че системният оператор се е допитал за плановете и намеренията за изграждане на нови мощности на само част от потенциалните инвеститори във вятърни електроцентрали, а не както предвижда чл. 81г, ал. 1 от ЗЕ – с всички заинтересовани страни. БГВЕА, обаче, не е сред

заинтересованите страни, чиито предложения и намерения са взети предвид от ЕСО ЕАД. Като представителна организация в сектора, ние сме в постоянен контакт с цялата мрежа от компании, ангажирани във вятърния сектор, включително и компании извън членската ни маса, и сме **единствената организация, която разполага с представителна информация за развитието на ветроенергийния сектор.**

Както в становището от месец април, така и сега, смятаме, че предвидените в настоящия проект на План нови производствени мощности за вятърни електрически централи (ВяЕЦ) - 343 MW, не отразяват очакваната тенденция за нарастване дела на вятърната енергия в енергийния микс във връзка с ангажиментите на страната, както и реално заявените инвестиционни намерения. Наред с това, обръщаме внимание, че предвидените в Плана нови вятърни мощности до 2030 г. са твърде недостатъчни, за да изпълни България заложените цели за Декарбонизация съгласно Европейските политики, и още повече имайки предвид, че през м. септември 2022 г. Европейският парламент гласува дори по-висока цел – **45 % възобновяема енергия до 2030 г.**

На общественото обсъждане от 26 октомври 2022 г., КЕВР взе отношение по поставените от БГВЕА въпроси, като изрази съгласие с това, че действително са занижени прогнозите за нови ВЕИ мощности, като тяхната оценка, обаче, е че заявления за присъединяване инвеститорски интерес към момента би могъл да се осъществи на не повече от 10 - 20 %. **В противоречие на това, в настоящия вариант на Плана, заложените вятърни мощности не представляват дори 10% от реалния инвеститорски интерес в момента,** тъй като по информация на БГВЕА в процес на разработване са повече от 4000 MW.

В тази връзка, БГВЕА предлага преразглеждане на прогнозата за присъединяване на нови ВяЕЦ към електроразпределителната и електропреносната мрежа, като се вземат предвид всички валидни договори за присъединяване към тези мрежи – окончателни и предварителни, както и издадените към настоящата дата съгласувателни писма, становища за присъединяване и подадените заявления за присъединяване. Това изискване произтича от разпоредбите на чл. 81г, ал. 2 от ЗЕ, съгласно който при изготвянето на 10-годишния план за развитие на преносната мрежа операторът на преносна мрежа се съобразява с **наличната информация относно предстоящи изменения в производството,** доставките, потреблението и обмена с други държави, включително проучванията, **плановете и прогнозите по чл. 87, ал. 3,** като взема предвид и инвестиционните планове за регионални мрежи и мрежи на територията на Европейския съюз.

Като следваща препоръка от наша страна е и необходимостта от актуализиране на списъка със заинтересованите страни, до които следва да се изпраща запитване при изготвяне на Плана, за да се отчетат действителните и активни инвестиционни намерения.

Отчитайки наличните инвестиционни намерения и проекти в развитие, както и предвид липсата на енергийна стратегия на Република България и актуален Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България за периода 2021-2030 г. (ИНПЕК), БГВЕА предлага прогнозата за присъединяване на нови ВЯЕЦ до 2031 г. да бъде преразгледана като от предвидените в настоящия вариант на Плана 343 MW за ВЯЕЦ се увеличат до **4500 MW ВЯЕЦ**, които да бъдат респективно разпределени, както следва: 1500 MW за 2026г., 1000 MW за 2027г, и по 500 MW за всяка година в периода 2028-2031г.

Бихме искали да обърнем внимание и на още един момент. Десетгодишният план на ЕСО се основава отчасти на ИНПЕК. Имайки предвид критичната оценка на ЕК по отношение на ИНПЕК, **която оценява текущия ръст на ВЕИ в България като скромнен** и неактуалността на този план към настоящия момент, смятаме, че ИНПЕК не може да служи за основа за изготвяне на прогноза за енергийния баланс на страната за десет години напред. Този извод се потвърждава и от представителите на преносния оператор, участвали в общественото обсъждане на Плана, според които „съгласно инструкциите на ENTSO-E при изготвяне на нашия Десетгодишен план, ние трябва да се базираме на плана Енергетика и климат, който очевидно е остарял вече.“

По думите на същите представители на ЕСО ЕАД, в края на месец ноември ще стартира процеса по изготвянето на следващия План за периода 2023-2032. В тази връзка, бихме искали да приканим ЕСО ЕАД, както и КЕВР, да вземат предвид коментарите на БГВЕА и при изготвянето на Десетгодишния план на ЕСО ЕАД за развитие на преносната мрежа за периода 2023-2032 г.

БГВЕА остава на разположение за последваща дискусия и сътрудничество относно планирането на развитието на мрежата и балансираното навлизане на нови ВЕИ мощности в страната.

С уважение,

Миглена Стоилова

Председател на Надзорния съвет на БГВЕА